

Ojciec docent Ludwik Kaszowski badacz i nauczyciel

Przebieg kariery akademickiej

Ojciec docent doktor habilitowany Ludwik Kaszowski urodził się 14 sierpnia 1939 roku w Jaworznie jako jedno z dziesięciorga dzieci Stanisława i Marii Kaszowskich. Szkołę Podstawową i Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika ukończył w Katowicach. Po złożeniu egzaminu maturalnego w 1957 r. podjął studia geograficzne w Uniwersytecie Jagiellońskim na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. Podczas studiów specjalizował się w zakresie geomorfologii, a szczególnie interesowała go geomorfologia dynamiczna obszarów górskich. Podjął więc badania nad procesami zachodzącymi w korytach górskich potoków. Pracę magisterską pod tytułem *Współczesne procesy erozji, transportu i sedymentacji rzecznej w zlewni Potoku Tenczyńskiego* realizował pod kierunkiem prof. dr hab. Mieczysława Klimaszewskiego. Był bardzo zdolnym studentem, a jego praca została wysoko oceniona i wydrukowana. Dyplom magistra geografii uzyskał w roku 1962. W tym samym roku został przyjęty na staż asystencki w Katedrze Geografii Fizycznej Instytutu Geografii UJ. W 1963 roku otrzymał etat asystenta, w 1965 roku został starszym asystentem, a w 1971 r. przeszedł na stanowisko starszego wykładowcy. W roku 1964 rozpoczął badania terenowe i podjął temat pracy doktorskiej pod kierunkiem prof. dr hab. M. Klimaszewskiego. Rozprawę doktorską pt. *Geomorfologiczna działalność Potoku Białego w Tatrach* obronił w lutym 1972 r. i uzyskał stopień doktora nauk geograficznych na Wydziale BiNoZ UJ. Pierwszego października 1972 r. został mianowany adiunktem. Specjalizował się w problematyce fluwialnej i dotyczącej dynamiki rzeźby obszarów górskich. W 1985 r. napisał rozprawę habilitacyjną pt. *Rzeźba i modelowanie gór wysokich strefy suchej na przykładzie Hindukuszu Munjan*. Habilitował się na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UJ 5 marca 1985 r. Recenzentami w Jego przewodzie habilitacyjnym byli: prof. dr hab. Zdzisław Czeppe (IGUJ), prof. dr hab. Leszek Starkel (IGPAN), prof. dr hab. Alfred Jahn (IGUWr.), prof. dr hab. Henryk Maruszczak (INoZ UMCS) i prof. dr hab. Stanisław Dżułyński (PAN). Na stanowisko docenta został powołany w roku 1989.

Podczas pracy w Uniwersytecie Jagiellońskim pełnił liczne odpowiedzialne funkcje. W latach 1979-1981 był Sekretarzem Naukowym Instytutu Geografii UJ, w latach 1981-84 i 1991-94 pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora Instytutu Geografii

UJ do spraw dydaktycznych, a później, w latach 1994-96 był Dyrektorem Instytutu Geografii UJ. W latach 1981-84 i 1991-94 kierował Zakładem Geomorfologii IGUJ. W 1983 r. został wybrany Przewodniczącym Komisji Dydaktycznej Rady Instytutu Geografii i funkcję tą pełnił do 1995 r. W latach 1991-94 był Przewodniczącym Komisji Rekrutacyjnej na studia w Instytucie Geografii UJ. Ponadto, w latach 1984-1995 był kierownikiem Stacji Naukowej IGUJ w Łazach koło Bochni. Za jego kierownictwa w latach 1988-1990 przeprowadzono remont i przebudowę budynku stacyjnego. Dzięki wielkiemu osobistemu zaangażowaniu, pomysłowości i zapobiegliwości przeprowadził Stację przez najtrudniejszy okres organizacji i rozwoju.

Jeszcze jako student, a potem pracownik naukowo-dydaktyczny brał czynny udział w działalności studenckiego Koła Geografów UJ i Ogólnopolskiego Komitetu Koordynacyjnego Studenckich Kół Naukowych Geografów. Był Przewodniczącym tego Komitetu (1969-71) oraz Wiceprzewodniczącym (1971-1973). W późniejszym okresie w latach 1982-1995 pełnił funkcję Opiekuna Naukowego Koła Geografów UJ. Wiele roczników geografów kojarzy Jego pracę społeczną z Kołem Geografów. To dzięki Jego zaangażowaniu, pod Jego przewodnictwem w latach 1976-1981 powstał i intensywnie działał Komitet Obchodów Jubileuszu 100-lecia Koła Geografów UJ. Efektem tych prac był wspaniale zorganizowany Jubileusz Koła Geografów tuż przed stanem wojennym w listopadzie 1981 roku.

W latach 1996-2001 doc. dr hab. Ludwik Kaszowski przebywał na urlopie bezpłatnym. W tym czasie zapoczątkował nowy etap w swoim życiu, wstępując do nowicjatu Zakonu OO. Paulinów (1996-1997). W 1997 r. rozpoczął indywidualne studia w Seminarium Duchownym w Krakowie na Skalce. Okresową profesję zakonną na 3 lata złożył w Leśniowie w 1997 r., a profesję wieczystą – w 2000 r. na Jasnej Górze w Częstochowie. W tym też roku otrzymał święcenia diakonatu, zaś święcenia prezbiteriatu w roku 2001.

Równocześnie w latach 1997-2002 był zatrudniony w Wyższej Szkole Języków Obcych i Ekonomii (późniejszej Akademii Polonijnej) w Częstochowie jako nauczyciel akademicki na stanowisku profesora. Pełnił tam funkcję Dyrektora Podyplomowego Studium Pielgrzymki, Turystyka Religijna w latach 1997-2002. Ponadto, zatrudniony był również jako katecheta w przedszkolu społecznym (1998-2003) oraz w Szkole Podstawowej w Czerwiennem (2000), z którą nadal podtrzymuje współpracę.

W roku 2001 powrócił do pracy w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ i został zatrudniony w Zakładzie Geografii Religii. Równocześnie od roku 2001 został duszpasterzem akademickim na Skalce. W 2003 r. powołany został na Prefekta Studiów w Wyższym Seminarium Duchownym Zakonu Paulinów na Skalce. Z dniem 1 października 2004 r. przechodzi na emeryturę w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kierunki zainteresowań i dorobek naukowy

O. doc. L. Kaszowski jako geograf fizyczny i geomorfolog osiągnął wysoką pozycję w Polsce i na świecie. Dorobek Jego ponad czterdziestoletniej pracy naukowej obejmuje 80 pozycji publikowanych. Liczne rozprawy, monografie i artykuły tworzą ciąg rozważań od szczegółowych analiz do całościowych syntez poświęconych funkcjonowaniu obszarów górskich. W dorobku naukowym O. doc. L. Kaszowskiego wyróżniają się 4 nurty badawcze, dotyczące problematyki:

- geomorfologicznej działalności rzek,
- rzeźby i dynamiki wybranych obszarów wysokogórskich,
- metod badań stosowanych w geomorfologii dynamicznej,
- ruchu pielgrzymkowego.

Swe zainteresowania naukowe Ojciec docent L. Kaszowski związał z klimatycznym kierunkiem w geomorfologii. Jako pierwszy w ośrodku krakowskim rozpoczął gruntowne badania nad mechanizmem, natężeniem i skutkami morfologicznymi procesów fluwialnych, modelujących koryta potoków karpaccich i wyżynnych. Zakres prowadzonych przezeń badań fluwialnych był poszerzany, a zespół zainteresowanych nimi osób stale się powiększał. Wśród problematyki dotyczącej systemów korytowych podejmowanej przez Ojca docenta L. Kaszowskiego wymienić należy m.in. zagadnienia teoretyczne i ogólne z zakresu struktury koryt rzecznych i funkcjonowania systemów korytowych, morfologicznych skutków katastrofalnych powodzi, typologii koryt rzecznych oraz ingerencji człowieka w systemy korytowe i jej geomorfologicznych konsekwencji. Według profesora Adama Kotarby (1987) opracowanie L. Kaszowskiego pt. *Współczesne procesy erozji, transportu i sedymentacji rzecznej w zlewni Potoku Tenczyńskiego* opublikowane w roku 1965 jest pracą o efekcie mnożnikowym. Zapoczątkowała ona bowiem nowy kierunek badawczy krakowskiej geomorfologii, polegający na poznaniu dynamiki koryt rzecznych na podstawie jakościowych i ilościowych badań przebiegu i natężenia współczesnych procesów morfogenetycznych. Badania fluwialne prowadził początkowo w Beskidach, a następnie w Tatrach i innych górach świata.

Ojciec doc. L. Kaszowski w roku 1975 uczestniczył w programie badawczym uniwersytetu w Uppsali na temat *Evaluation of Swedish rivers*. Jego rozprawa doktorska wydana została w Zeszytach Naukowych UJ w jęz. angielskim oraz nagrodzona Nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Rozwijany przez Niego kierunek badawczy oceniany był bardzo wysoko przez specjalistów krajowych i zagranicznych. Wypracowana w latach 70. metoda kartowania koryt rzecznych stała się podstawą rozwoju nowego nie podejmowanego na ogół kierunku badawczego w obrębie geomorfologii fluwialnej. Problematyka ta, tzn. *Struktura i dynamika koryt rzek beskidzkich* miała być podstawą Jego rozprawy habilitacyjnej. Różnice zdań na temat typologii koryt z prof. M. Klimaszewskim spowodowały, że takie opracowanie nie powstało. W pracy naukowej L. Kaszowski często współpracował z innymi pracownikami Instytutu Geografii UJ i Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej PAN. Jedną z takich prac, napisanych wspólnie z Leszkiem

Starklem i Wojciechem Froehlichem stanowi rozdział w książce *River Channel Changes* wydanej w Wielkiej Brytanii. Wyniki badań fluwialnych były też cytowane w literaturze podręcznikowej (np. Klimaszewski 1978).

Inne pole zainteresowań L. Kaszowskiego ujawniło się z końcem lat 70. i w latach 80. Po odbyciu wypraw w Hindukusz Afgański, Atlas Marokański i Andy Peruviańskie zainteresował się problematyką gór wysokich, koncentrując uwagę na zróżnicowaniu wraz z wysokością rzeźby i współczesnych procesów morfogenetycznych. Problematyka wysokogórska była przedmiotem badań indywidualnych i zespołowych w Hindukuszu (1977), Tatrach (1986-1990), Andach (1985-86) i Masywie Centralnym (1986-94). Rezultatem tych zainteresowań jest kilka prac opublikowanych, w tym obszerna, bardzo pozytywnie oceniona przez pięciu recenzentów rozprawa habilitacyjna pt: *Rzeźba i modelowanie gór wysokich strefy suchej na przykładzie Hindukuszu Munjan*. Opracowanie to powstało dzięki pomocy i regularnemu dopingowi kierownika wyprawy w Hindukusz – Jerzego Wali.

Ojciec docent L. Kaszowski wielokrotnie sam lub ze współautorami podejmował problematykę metod badawczych, stosowanych w geomorfologii dynamicznej. Opublikował z tego zakresu 13 prac i 5 map. Wśród problematyki metodycznej wymienić należy zagadnienia: konstruowania map współczesnych procesów geomorfologicznych w skalach 1:10 000-1: 300 000, kartowania morfodynamicznego w obszarach wysokogórskich, metod badania współczesnych procesów fluwialnych oraz kartowania i analizy systemów korytowych, wreszcie zagadnienia systematyzacji metod.

Wyniki swoich badań wielokrotnie przedstawiał w terenie wobec zagranicznych specjalistów odwiedzających Instytut Geografii, a także na konferencjach naukowych, z których na wymienienie zasługują zwłaszcza: Sympozjum Geomorfologicznej Komisji Karpacko-Balkańskiej w roku 1968, Sympozjum Komisji Eksperymentu Polowego w Geomorfologii Międzynarodowej Unii Geograficznej w roku 1979, a także Kolokwium Francusko-Polskie w Krakowie w 1987 i 1993 oraz w Clermont-Ferrand w 1990 r. Za osiągnięcia naukowe O. doc. L. Kaszowski otrzymał Nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz zespołową nagrodę Sekretarza Naukowego PAN, a także był nagradzany przez Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Po uruchomieniu Stacji Naukowej IG UJ w Łazach, zainteresował się problematyką dotyczącą relacji środowisko przyrodnicze–człowiek, stając się inicjatorem, koordynatorem i jednym z wykonawców grantu KBN (1993-95), w ramach którego prowadzone były wszechstronne badania nad obiegiem i transformacją zanieczyszczeń w rejonie progu Pogórza Karpackiego między Rabą a Uszwicą. Grant ten stanowił podsumowanie pierwszego etapu rozpoznania struktury i funkcjonowania środowiska przyrodniczego progu Karpat, a równocześnie stał się podstawą do opracowania nowego programu badań Stacji.

Był członkiem zwyczajnym, a następnie honorowym Komisji Nauk Geograficznych Oddziału PAN w Krakowie. Ponadto był członkiem Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.

Po wstąpieniu do Zakonu i podjęciu pracy w Zakładzie Religii IGiGP UJ oraz kierowania Studium Podyplomowym z zakresu ruchu pielgrzymkowego zmieniła

się orientacja zainteresowań naukowych O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego. Stąd też publikowane przez Niego w ostatnim okresie prace dotyczą problemów metodologii pielgrzymowania oraz zagadnień teologicznych. Uczestniczył w zagranicznych konferencjach i kongresach, poświęconych tej tematyce (Fatima 2001, Montserrat 2002).

Współpraca naukowa

Szerokie zainteresowania naukowe Ojca doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego były wielokrotnie realizowane w ramach współpracy z pracownikami IGiGP UJ oraz z innymi instytucjami w Polsce i zagranicą. Rezultatem współpracy z Instytutem Geografii PAN są wspólne publikacje, dotyczące dynamiki procesów fluwialnych oraz systemu denudacyjnego Tatr polskich.

Z ramienia Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi brał udział w ekspedycyjnych badaniach w Hindukuszu (1977), Atlasie Marokańskim (1980) i Andach peruwiańskich i ekwadorskich (1985/6), zajmując się głównie problematyką piętrowego zróżnicowania rzeźby i procesów morfogenetycznych obszarów wysokogórskich.

W ramach współpracy z Uniwersytetem w Liège O. doc. dr hab. Ludwik Kaszowski współuczestniczył w badaniach składu chemicznego powietrza jaskiniowego, rezultatem których była praca zbiorowa na temat zawartości CO₂ w wybranych polskich jaskiniach. Brał czynny udział w pracach programu badań uniwersytetu w Uppsali w 1975 r., dotyczącego ewaluacji koryt rzecznych Szwecji. Uczestniczył też w wieloletnim programie współpracy polsko-francuskiej, biorąc udział w jej ramach w seminariach w Krakowie (1987 i 1993) i Clermont-Ferrand (1990) i prezentując swój dorobek naukowy.

Uczestniczył i brał udział w wymianie międzynarodowej UJ z uniwersytetami w Wielkiej Brytanii, Jugosławii, na Węgrzech, w Bułgarii, Rumunii, Niemczech, Belgii, na Litwie, niejednokrotnie prowadząc w jej ramach obserwacje i badania terenowe (Francja – Masyw Centralny).

Ojciec doc. dr hab. Ludwik Kaszowski był współinicjatorem zorganizowania polsko-ukraińskiej Szkoły Karpackiej, w ramach której odbyła się wyprawa w Czarnohorę (1992) oraz seminaria i spotkania terenowe polsko-ukraińskie na Stacji Naukowej IGiGP UJ w Łazach oraz we Lwowie i Czarnohorze.

Działalność dydaktyczna

Ojciec doc. dr hab. L. Kaszowski jest wyróżniającym się pracownikiem dydaktycznym. Działalnością pedagogiczną objął wszystkie szczeble nauczania od przedszkola, przez szkołę podstawową (nauczanie religii) po studia uniwersyteckie (geografia) i podyplomowe (UJ – ochrona przyrody oraz Akademia Polonijna w Częstochowie – ruch pielgrzymkowy), wszędzie będąc Osobą cenioną i bardzo lubianą przez młodzież.

W okresie pracy w Uniwersytecie Jagiellońskim O. doc. dr hab. Ludwik Kaszowski prowadził różnorodnie zajęcia dydaktyczne: seminaria magisterskie, wykłady, ćwiczenia, zajęcia terenowe przedmiotowe i regionalne z zakresu geomorfologii, hydrografii, kartografii i topografii, historii geografii oraz geografii fizycznej, geografii religii i turystyki. W Akademii Polonijnej wykładał geografję społeczno-ekonomiczną. Jego zajęcia były zawsze bardzo solidnie przygotowane, budziły i budzą wciąż zainteresowanie studentów. Poza wartością merytoryczną wyróżniały się one zawsze jasnością i przystępnością przekazu nawet bardzo trudnych zagadnień.

Pod kierunkiem Ojca doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego stopień magistra w zakresie geomorfologii uzyskało 22 studentów. Pod jego kierunkiem wykonanych zostało 13 prac magisterskich z zakresu geografii turystyki i religii, 27 prac magisterskich jest w toku. Ponadto jest On promotorem jednej obronionej pracy doktorskiej oraz 2 w trakcie realizacji. Recenzował 5 rozpraw habilitacyjnych.

Poza wyjątkowym darem przekazywania wiedzy, działalność pedagogiczna O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego cechuje się niezaprzeczalnymi walorami oddziaływania wychowawczego. Wynikają one nie tylko z postawy moralnej O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego i zachowania przez Niego właściwej hierarchii wartości, ale również z cech Jego usposobienia: łatwości nawiązywania kontaktu, pogody ducha, życzliwości, wyrozumiałości, zainteresowania problemami innych ludzi, dostrzegania ich potrzeb, poświęcenia im czasu, często za cenę realizacji własnych planów i odpoczynku, wreszcie gotowości niesienia bezinteresownej pomocy materialnej i duchowej. Doświadczyło jej nie tylko wielu studentów, ale i współpracowników, przyjaciół, jak również będących w potrzebie ludzi obcych.

O tym, że O. doc. dr hab. Ludwik Kaszowski jest pedagogiem z zamiłowania, świadczy Jego zaangażowanie w studencie życie naukowe. Przez wszystkie lata studiów i pracy na Uniwersytecie Jagiellońskim, aż do roku 1995 brał czynny udział w studenckim życiu naukowym. Najpierw jako członek, a po ukończeniu studiów jako Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego Ogólnopolskiego Komitetu Koordynacyjnego Studenckich Kół Naukowych Geografów oraz jako opiekun Koła Geografów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wielokrotnie sprawował funkcję opiekuna zimowych i letnich obozów naukowych KG UJ oraz wypraw zagranicznych jego członków (do Gruzji, do Kijowa i na Krym, do Bułgarii i Rumunii).

Działalność organizacyjna oraz duszpasterska

Ojciec doc. dr hab. Ludwik Kaszowski aktywnie uczestniczył i uczestniczy w różnych pracach organizacyjnych, głównie na rzecz macierzystej uczelni oraz Zakonu OO. Paulinów, pełniąc niejednokrotnie odpowiedzialne funkcje.

W okresie zatrudnienia w IGiGP UJ pełnił funkcje: Sekretarza Naukowego IG UJ, Zastępcy Dyrektora IG UJ do spraw dydaktycznych, Dyrektora IG UJ. Był również długoletnim kierownikiem Zakładu Geomorfologii w trudnym okresie zmian i fluktuacji kadrowych.

Przez szereg lat sprawował funkcję Przewodniczącego Komisji Dydaktycznej IG UJ. Był inicjatorem i autorem nowego systemu i programu studiów geograficznych

w UJ, obowiązującego z niewielkimi uzupełnieniami do dziś. Program ten w następnych latach stał się również wzorcem do opracowania zasady indywidualnych programów dla innych kierunków studiów w UJ, jak i dla kierunku geografia na innych uczelniach Polski. Wielokrotnie kierował lub uczestniczył w pracach komisji rekrutacyjnych na kierunek geografia i historia.

W roku 1984 został kierownikiem powstającej Stacji Naukowej IG UJ w Łazach koło Bochni. Funkcję tę pełnił do 1995 r. W rzeczywistości był nie tylko kierownikiem, ale twórcą tej placówki naukowej. Swoje istnienie zawdzięcza ona ogromnemu zaangażowaniu, wysiłkowi i pracy O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego, włożonych w nadzór nad przebudową budynku, pracami remontowymi, porządkowanie terenu, opracowanie programu badań, organizację sprawnego funkcjonowania stacji, zakup sprzętu i uruchomienie badań eksperymentalnych. Swoim zapałem zdołał stworzyć zespół pracowników IG UJ, którzy wzięli udział w pracach organizacyjnych i badaniach naukowych w rejonie Stacji oraz zmobilizował wielu z nich do pomocy w pracach porządkowych w jej obrębie. Sam również w tym okresie pełnił wielokrotnie funkcję obserwatora stacji meteorologicznej ze względu na braki kadrowe lub też zastępował etatowych obserwatorów w okresach świątecznych, umożliwiając im spędzenie tych szczególnych dni w gronie rodzinnym. Wiele razy również służył swoją radą i pomocą współpracownikom podczas prowadzenia przez nich badań terenowych i laboratoryjnych w Łazach. W oparciu o dane stacji meteorologicznej i wyniki wcześniejszych badań, prowadzonych w rejonie Łazów, opracował program zespołowego grantu KBN *Obieg i transformacja antropogenicznych zanieczyszczeń w obrębie geosystemów progó Pogórza Karpackiego*. Po uzyskaniu środków finansowych był jego kierownikiem i współwykonawcą (1993-95).

Kilkakrotnie był redaktorem Zeszytów Naukowych UJ. Redagował bądź współredagował również wydawnictwa studenckiego ruchu naukowego. Współorganizował 2 zjazdy Ogólnopolskie Kół Naukowych Geografów (1971, 1973) oraz obchody 100-lecia Koła Geografów na Uniwersytecie Jagiellońskim (1981).

W 1980 roku został zastępcą przewodniczącego, a następnie przewodniczącym Solidarności w IG UJ. W okresie stanu wojennego niósł pomoc pracownikom i studentom, współpracował z Arcybiskupim Ośrodkiem Pomocy Internowanym. Był inicjatorem podjęcia przez IG UJ, kontynuowanej do dziś akcji pomocy materialnej na rzecz Polaków mieszkających na terenach byłego ZSRR.

W latach 1997-2002 był Dyrektorem Podyplomowego Studium *Pielgrzymki, Turystyka Religijna* przy Akademii Polonijnej (byłej WSJOiE) w Częstochowie.

Po święceniach kapłańskich w 2001 r. otrzymał skierowanie do klasztoru w Krakowie na Skałce. Tu otrzymał zadanie reanimowania duszpasterstwa akademickiego. W roku 2004 podjął duszpasterską opiekę nad rodzicami dzieci narkomanów odbywających duchową i fizyczną rehabilitację w polskich domach wspólnoty Cenacolo. Od czerwca 2003 r. powołany też został na stanowisko prefekta studiów w Wyższym Seminarium Duchownym Zakonu OO. Paulinów.

Spśród rozmaitych obowiązków duszpasterskich wymienić należy przynajmniej niektóre. Podczas trzech zagranicznych pielgrzymek dla osób niepełnosprawnych, organizowanych przez Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci Niepełnosprawnych, także

podczas dwóch pieszych pielgrzymek dzieci niepełnosprawnych z Czerwiennego do Ludźmierza (2003-2004) sprawował opiekę duszpasterską. Opiekę duszpasterską sprawował także podczas trzech pielgrzymek do Medjugoria. W ramach współpracy ze Szkołą Podstawową w Czerwiennem dwukrotnie przewodniczył jury konkursów ogólnopolskich oraz uczestniczył w konferencji poświęconej integracji osób niepełnosprawnych.

Wszystkie te formy dotychczasowej działalności Ojca doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego, nacechowane olbrzymim zaangażowaniem przynoszą widoczne rezultaty na różnych polach i w różnych środowiskach. Niewątpliwie na te efekty duży wpływ mają doświadczenia wyniesione z okresu pracy w Uniwersytecie i z długoletniego kontaktu ze studentami, pozwalające łatwiej zrozumieć problemy współczesnego człowieka.

*Bogdana Izmańłow,
Kazimierz Krzemień*

Father Professor Ludwik Kaszowski a researcher and a teacher

Academic Career

Rev. Professor Ludwik Kaszowski was born on 14 August 1939 in the Town of Jaworzno, as one of ten children of Stanisław and Maria Kaszowski. He graduated from primary school and Nicolaus Copernicus Secondary School in Katowice. After his maturity exam in 1957, he commenced geographic studies at the Jagiellonian University, at the Faculty of Biology and Earth Sciences. During his studies, he specialized in geomorphology, and in particular in dynamic geomorphology of mountainous areas. He then began research on the processes occurring in the mountain streams channels. His MA dissertation entitled *Contemporary Processes of Erosion, Transport and River Sedimentation in the Tenczyński Stream Basin* was written under the supervision of Prof. Mieczysław Klimaszewski, an eminent researcher. He was a very talented student, and his dissertation was highly praised and published. He was awarded his MA degree in geography in 1962. In the same year, he was accepted by Professor Klimaszewski for internship at the Department of Physical Geography of the Jagiellonian University's Institute of Geography. In 1963, he received the post of an assistant; in 1965 he became senior assistant, and in 1971 was granted the position of senior lecturer. In 1964, he went on his first field research and commenced his PhD dissertation under the supervision of Prof. Klimaszewski. He completed his doctoral dissertation entitled *Geomorphological Activity of Potok Biały Stream in the Tatra Mountains* in February 1972 and obtained a PhD degree in geography at the Faculty of Biology and Earth Sciences of the Jagiellonian University. On 1 October 1972, he was appointed as an adjunct. He specialized in the fluviology and the dynamics of ground relief in mountainous areas. In 1985, he wrote his dissertation for a *doctor habilitatus* degree, entitled *Relief and Modeling of High Mountains in the Dry Zone Using the Case of the Hindukush Munjan*. He received the title of *doctor habilitatus* at the Faculty of Biology and Earth Sciences of the Jagiellonian University on 5 March 1985. Reviewers of his dissertation for *doctor habilitatus* degree included: Prof. Zdzisław Czeppe (Institute of Geography of the Jagiellonian University), Prof. Leszek Starkel (Institute of Geography of the Polish Academy of Science), Prof. Alfred Jahn (Institute of Geography of the Warsaw University), Prof. Henryk

Maruszczak (Institute of Earth Sciences of Marie Skłodowska-Curie University) and Prof. Stanisław Dżułyński (Polish Academy of Sciences). He was appointed as an *assistant professor* in 1989.

During his work at the Jagiellonian University he held several posts of responsibility. During 1979-1981, he acted as a scientific secretary of the Jagiellonian University's Institute of Geography; during 1981-84 and again during 1991-94, he held the post of Deputy Head of the Institute of Geography for Teaching, and later, between 1994 and 1996 he was promoted to the Head of the Institute of Geography. During 1981-84 and 1991-94, he managed the Department of Geomorphology at the Institute of Geography. In 1983, he was elected the Chair of the Commission of the Didactic Council of the Institute of Geography, and held this function until 1995. During 1991-94, he acted as the Chair of the Institute's Recruitment Committee for students. Furthermore, between 1984 and 1995, he was the Manager of the Institute's Research Station at Łazy, east of Cracow. At that time, during 1988-1990, the station's building was renovated and rebuilt. Owing to his significant personal involvement, resourcefulness and caution, he succeeded in leading the Station through the most difficult period of organization and development.

First as a student, and then as an employee with research and teaching responsibilities, he was active in the Jagiellonian University's Club of Geography Students, as well as of the National Coordination Committee of Associations of Geography Students. He acted as the Chair of this Committee (1969-71) and Deputy Chair (1971-1973). Later, during 1982-1995, he held the function of a scientific supervisor of the University's Club of Geography Students. Many geographers associate his social work mainly with the Club of Geography Students. He played the crucial role in establishing and then, during 1976-1981, in the activities of the Jubilee Committee for the 100th Anniversary of the University's Club of Geography Students. These operations resulted in the wonderfully organized Jubilee of the Geography Students' Club just in time before the martial law, in November 1981.

Prof. Ludwik Kaszowski took a leave from the University during 1996-2001. Beginning a new chapter of his life he entered the novitiate of the Pauline Congregation (1996-1997). In 1997, he commenced individual studies at the Seminar in Cracow at Skalka. He took his temporary vows for three years in Leśniów in 1997, and the eternal vows in 2000 at the Jasna Góra in Częstochowa. In the same year, he took deacon's orders, and in 2001 – Presbyterian orders.

Simultaneously, in the years 1997-2002, he worked at the Foreign Languages and Economics University (later Polonia University) in Częstochowa as an academic teacher at the position of a professor. He acted there as the Head of the Postgraduate Course "Pilgrimages, Religious Tourism" during 1997-2002. Moreover, he was employed as a catechist in a community-funded nursery (1998-2003) and in a primary school in Czerwienne (2000), with which he still cooperates.

In 2001, he returned to the Jagiellonian University's Institute of Geography and Spatial Management and began work at the History of Religion Department. Simultaneously, since 2001, he has acted as an academic priest at Skalka. In

2003, he was appointed as the Studies Prefect at the Major Seminar of the Pauline Congregation at Skalka. On 1 October 2004, he will retire at the Institute of Geography and Spatial Management of the Jagiellonian University.

Interests and Academic Achievements

As a physical geographer and geomorphologist, he is recognized both in Poland and abroad. His achievements during the 40 years of academic work include 80 publications. Many dissertations, monographs and articles form a line of thought from detailed analyses to complex syntheses devoted to functioning of mountainous areas. In the scientific achievements of Prof. Kaszowski, there are four research areas referring to:

- Geomorphologic activity of rivers,
- Relief of the selected high mountain areas and relief dynamics,
- Research methods applied in dynamic geomorphology,
- Pilgrimage migrations.

Prof. Kaszowski made a link between his research interests in climate and geomorphology. He was the Cracow's pioneer in thorough studies on the mechanism, intensity and morphological effects of fluvial processes shaping river channels in the Carpathian and upland streams. The scope of his fluvial research expanded and the team interested therein attracted increasingly more persons. Problems related to river channel systems, as dealt with by Rev. Prof. Kaszowski, include theoretical and general issues in the area of river channel structure and the functioning of river channel systems, morphological effects of catastrophic floods, river channel typology and the human impact on river channels and its geomorphologic ramifications. According to Professor Adam Kotarba (1987), the study by Prof. Kaszowski entitled *Contemporary Processes of Erosion, Transport and River Sedimentation in the Tenczyński Stream Basin*, published in 1965, is a publication with a geometric impact. It triggered a brand new strand of research in the Cracow's geomorphologic circles involving investigation of riverbed dynamics based on qualitative and quantitative analysis of the course and intensity of contemporary morphogenetic processes. Fluvial studies were first held in the Beskidy Mountains, and then in the Tatras and other mountains throughout the world.

In 1975, Rev. Prof. Kaszowski participated in the research programme of the Uppsala University on *Evaluation of Swedish Rivers*. His doctoral dissertation was published in *Zeszyty Naukowe UJ* in the English language, and granted the Award of the Minister of Science, University Education and Technology. Prof. Kaszowski's new field of research was highly assessed by Polish and foreign specialists. A method for river channel mapping he developed in the 1970s became the foundation for a rare research field within the fluvial geomorphology. The field, i.e. "the Structure and Dynamics of the Beskidy River Channels" was to form the basis of his dissertation for the *doctor habilitatus* degree. However, differences of opinions on river channel typology with Prof. Klimaszewski prevented this dissertation from ever being written. In his academic work, Prof. Kaszowski often collaborated with other employees of the Institute of Geography of the Jagiellonian University

as well as Institute of Geography and Spatial Management of the Polish Academy of Science. One of such articles, written together with Leszek Starkel and Wojciech Froehlich forms a chapter in the book *River Channel Changes* published in Great Britain. Results of fluvial studies were also quoted in academic textbooks (e.g. Klimaszewski 1978).

Another field of interest of Prof. Kaszowski's became apparent in the late 1970s and in the 1980s. After his trips to the Afghan Hindukush, the Moroccan Atlas and the Peruvian Andes, he became interested in the issues of high mountains focusing on the altitude-related differentiation of land relief and contemporary morphogenetic processes. The high mountain area was the subject of individual and group research in the Hindukush (1977), the Tatras (1986-1990), the Andes (1985-86) and the Central Massif (1986-94). These interests have resulted in several publications, including a vast dissertation for a *doctor habilitatus* degree, entitled *Relief and Modelling of High Mountains in the Dry Zone Using the Case of the Hindukush Munjan*, accepted by five reviewers. The dissertation was written owing to the assistance and regular encouragement from the head of an expedition to Hindukush, Mr Jerzy Wala.

Rev. Prof. Kaszowski has often undertaken the problems of research methods applied in dynamic geomorphology, either individually or with collaborators. He published 13 papers and 5 maps on the subject, out of which at least the following should be listed: construction of maps of contemporary geomorphologic processes in the scales of 1:10 000-1:300 000, morphodynamic mapping in high mountains, research methods for contemporary fluvial processes, mapping and analysis of river channel systems, and finally the issues of method systematisation.

Rev. Prof. Kaszowski often presented results of his field studies to foreign specialists visiting the Institute of Geography, as well as at scientific conferences including papers delivered at the Symposium of the Carpathian-Balkan Geomorphologic Commission in 1968, Symposium of the Field Experiment in Geomorphology Commission of the International Geographic Union in 1979, as well as at the French-Polish Colloquia: in Kraków, in 1987 and 1993, and in Clermont-Ferrand, in 1990. For his scientific achievements, Rev. Prof. Kaszowski received the Award of the Minister of Science, University Education and Technology, as well as a team award of the Scientific Secretary of the Polish Academy of Science, and was also awarded by the Rector of the Jagiellonian University.

After launching the Research Station of the Institute of Geography in Łazy, he grew his interest in the human-environment relationship; he then initiated, coordinated and carried out a team project funded with a grant from the Polish Scientific Research Committee (1993-95) involving complex studies on the course and transformation of pollution in the Carpathian Foothills between the Raba and the Uszwica Rivers. The project constituted a conclusion of the first stage of analysis of the structure and functioning of the environment of the Carpathian rock step and also became a basis for the preparation of a new research programme of the Station.

Professor Kaszowski was a member, first ordinary and then honorary, of the Commission for Geographic Sciences of the Polish Academy of Sciences in Kraków. Furthermore, he was a member of the Polish Geographic Society and Polish Society of Friends of Earth Sciences.

After his entry to the Congregation and taking on the job at the Department of Religion of IGiGP, as well as with his management of the Postgraduate Studies in pilgrimage migrations, research interests of Rev. Prof. Ludwik Kaszowski have changed once again. This time it is human geography and specifically issues of pilgrimage methodology and theological issues. He participated in international conferences and congresses on the topic (Fatima 2001, Montserrat 2002).

Scientific Cooperation

Broad scientific interests of Rev. Prof. Ludwik Kaszowski were often carried out in cooperation with other researchers of IGiGP UJ and other institutions in Poland and abroad. The result of cooperation with the Institute of Geography of the Polish Academy of Science are joint publications referring to the dynamics of fluvial processes and the denudation system in the Polish Tatras.

He represented the Polish Society of Friends of Earth Sciences on research expeditions to the Hindukush (1977), the Moroccan Atlas (1980) and the Peruvian and Ecuadorian Andes (1985/6), mainly dealing with the issues of belt differentiation of the relief and morphogenetic processes in high mountains.

In co-operation with the Liège University, Rev. Prof. Ludwik Kaszowski took part in a research project on chemical composition of cave air, which resulted in a team work on CO₂ concentration in selected Polish caves. He took active part in a research programme of the Uppsala University in 1975 concerning Swedish rivers. He also participated in a long-term programme of Polish-French cooperation, taking part in its seminars in Cracow (1987 and 1993) and Clermont-Ferrand (1990) and presenting his research results.

He also participated in an international exchanges between the Jagiellonian University and universities of the United Kingdom, Yugoslavia, Hungary, Bulgaria, Romania, Germany, Belgium and Lithuania; he often used such opportunities to conduct observations and field research (France – Massif Central).

Rev. Prof. Ludwik Kaszowski was a co-initiator of establishing a Polish-Ukrainian Carpathian School, within which an expedition to Cerna Hora was organized (1992), as well as seminars and Polish-Ukrainian field meetings at the IGiGP UJ Research Station Stacji in Łazy as well as in Lvov and Cerna Hora.

Teaching

Rev. Prof. Kaszowski is an outstanding teacher. His pedagogical activities have covered all the stages of education from the nursery, through primary school (teaching of religion), through university studies (geography) and post-graduate studies (Jagiellonian University – environment protection, and Polonia University

in Częstochowa – pilgrimage migrations), and everywhere he was highly valued and very popular with the students.

During his work at the Jagiellonian University, rev. Prof. Ludwik Kaszowski has run various courses: MA seminars, lectures, tutorials, subject-related and regional field classes in geomorphology, hydrology, cartography and topography, history of geography and physical geography, geography of religion and tourism. At Polonia University he lectured socio-economic geography. His courses were always very well researched and pulled students. Apart from the content the courses attracted praise for their lucidity and presentation of even very difficult issues in an understandable manner.

Prof. Ludwik Kaszowski supervised 22 successful MA dissertations in physical geography (geomorphology). He has also supervised 13 MA dissertations in geography of tourism and religion, with 27 MA dissertations in progress. Moreover, he has supervised the sole completed PhD dissertation on the subject, and is supervising two further doctoral theses. He has reviewed 5 dissertations for *doctor habilitatus degree*.

Apart from an outstanding gift to pass-on knowledge, educational activities of Rev. Prof. Ludwik Kaszowski bear a clear mark of a true educator. This is not just the ethical approach of Rev. Prof. Ludwik Kaszowski and his strict hierarchy of values, but also his personal character which is useful in conveying more than just information; the ease in establishing interpersonal relations, cheerfulness, kindness, understanding, interest in other people's problems, perception of their needs and his devoting time to such people, often at the price of his own plans and leisure, and finally his readiness to offer considerable material and spiritual assistance. Such assistance has been offered not only to many students, but also collaborates, friends, as well as strangers in need.

The fact that Rev. Prof. Ludwik Kaszowski enjoys being a pedagogue is confirmed by his involvement in student academic life. During all the years of his studies and work at the Jagiellonian University, until 1995, he took active part in student research life. First as a member and later as the chair and deputy chair of the National Coordination Committee of Geography Students' Club and as the tutor of Jagiellonian University's Club of Geography Students. He often acted as a tutor during winter and summer academic camps of the Association, as well as foreign trips of its members (to Georgia, Kiev and Crimea, Bulgaria, Romania).

Organizational Activities and Preaching

Rev. Prof. Ludwik Kaszowski has actively participated in various organizational activities, mainly for the benefit of his Alma Mater and the Pauline Congregation, often holding posts of responsibility.

During his employment at IGiGP UJ he held the following posts: Scientific Secretary of the Institute of Geography, Deputy Head of the Institute of Geography for Teaching, and Head of the Institute of Geography. He was also a long-serving Head

of the Geomorphology Department in the difficult period of changes and staff fluctuation.

For many years, he acted as the chair of the Didactic Commission of the Institute of Geography. He initiated, helped organise and develop a reformed system and curriculum of the geographic studies at the Jagiellonian University, which is still used today. Later, the curriculum became a model for other fields of study at the Jagiellonian University, as well as for geography at other Polish universities. Prof. Kaszowski often acted as head or simply participated in the work of recruitment committees for geography and history departments.

In 1984, he was appointed the Head of the Research Station of the Institute of Geography at Łazy near Bochnia, east of Cracow. He held this function until 1995. He was, however, much more than just the Head of the Station. He created it with great involvement, effort and work into supervision of rebuilding of the facility, renovation works, land ordering, drafting of the research programme, arranging the station's efficient work, procurement of the equipment and launching of experimental research. His involvement inspired a team of Institute of Geography researchers who took part in organizational work and research at the Station and encouraged them to help with housekeeping at the Station. Prof. Kaszowski often acted as a simple observer at the meteorological station at the time of staff shortages, or would substitute other observers during Christmas or Easter, thus allowing them to spend those special days with their families. He also often offered his advice and assistance to collaborates during their field and laboratory studies at Łazy. Using data from the meteorological station and results of earlier research conducted in the area he drafted the outline of a team project that won a grant from the Polish Scientific Research Committee entitled *The Course and Transformation of Anthropogenic Pollution within the Geo-ecosystems at the Carpathian Foothills*. With the grant money secured he managed and supervised the project (1993-95).

On many occasions, he acted as editor of *Zeszyty Naukowe UJ*, a Jagiellonian University official publication. He edited or co-edited publications of the Students' Scientific Association. He co-organized two national congresses of Geography Students' Club (1971, 1973) and the celebration of the 100th anniversary of Geography Students' Club at the Jagiellonian University (1981).

In 1980, he became the chairman of the *Solidarity union at the Institute of Geography*. *At the time of the martial law, he helped employees of the Institute and students, and cooperated with the Archdiocese Centre for Aid to the Imprisoned. He initiated a campaign sending material assistance to Poles living in dire conditions in the former Soviet Union, which still continues at the Institute of Geography.*

During 1997-2002, he acted as Head of Post-Graduate Studies "Pilgrimages, Religious Tourism" at Polonia University (former WSJOiE) in Częstochowa.

After he was ordained in 2001, he was directed to the congregation at Skatka in Cracow. Here, he was given the task to revive the academic preaching. In 2004, his religious responsibilities including parents of drug addicts undergoing spiritual and physical rehabilitation at Polish homes of the Cenacolo community. In June

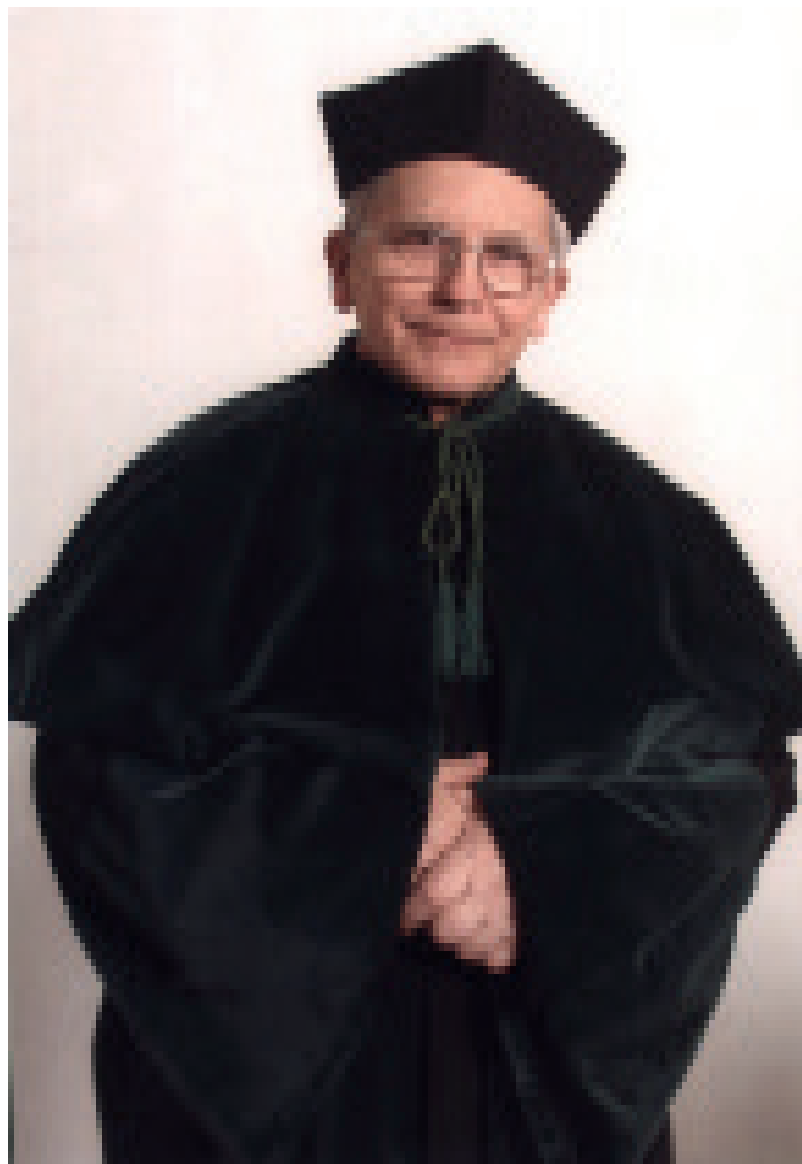
2003, he was also appointed as the prefect of studies at the Major Seminar of the Pauline Congregation.

Among the varied religious responsibilities, the ones to be mentioned include his religious tutoring during three foreign pilgrimages for the disabled, organized by the Pontifical Mission for the Disabled Children, as well as during two walking pilgrimages of disabled children from Czerwienne to Ludźmierz (2003-2004). He also supervised three pilgrimages to Medjugorie, organized by Biuro Pielgrzymkowo-Turystyczne HALINA. In cooperation with a primary school at Czerwienne, he twice acted as the president of the jury of national competitions and participated in a conference devoted to integration of the disabled.

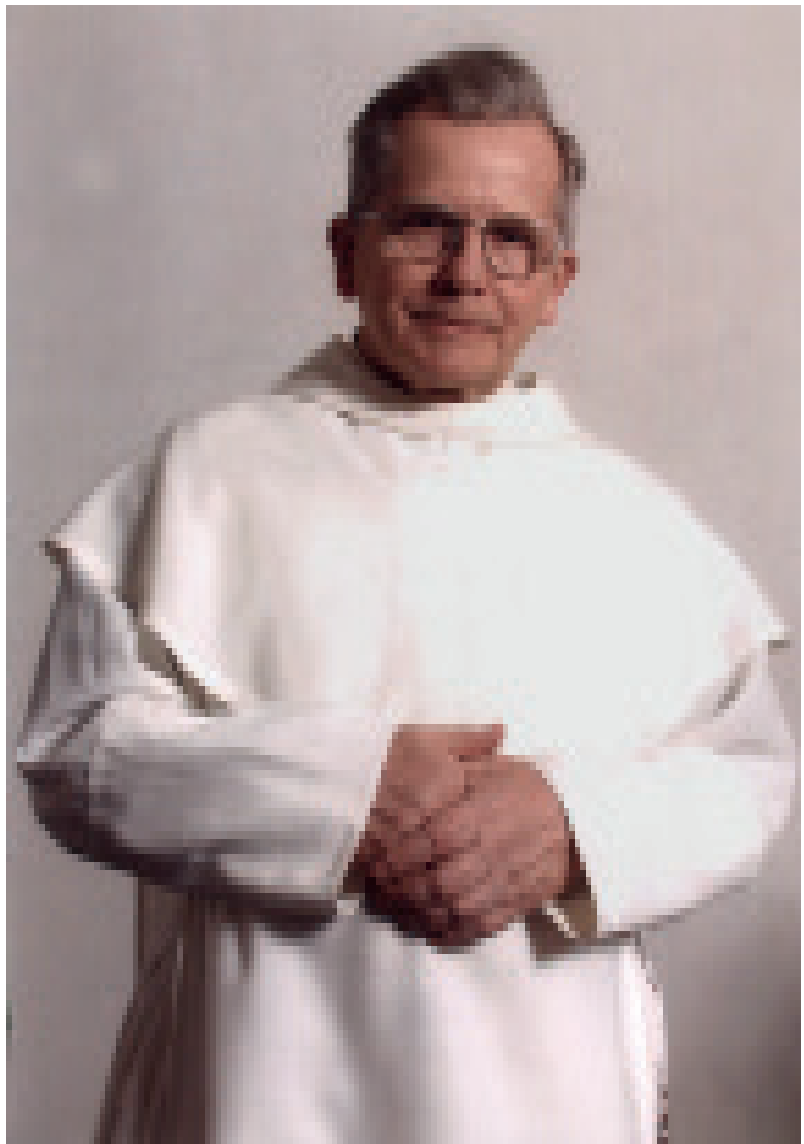
All these forms of Rev. Prof. Ludwik Kaszowski's activities have been characterized with great involvement and have brought tangible results in various areas and various circles. Undoubtedly, these results owe much to the experience gathered during his work at the University and his long-term relationship with students, which allowed him to better understand the problems of a contemporary human being.

Translated by LETTERMAN Ltd Translators and Interpreters

Bogdana Izmańłow, Kazimierz Krzemień

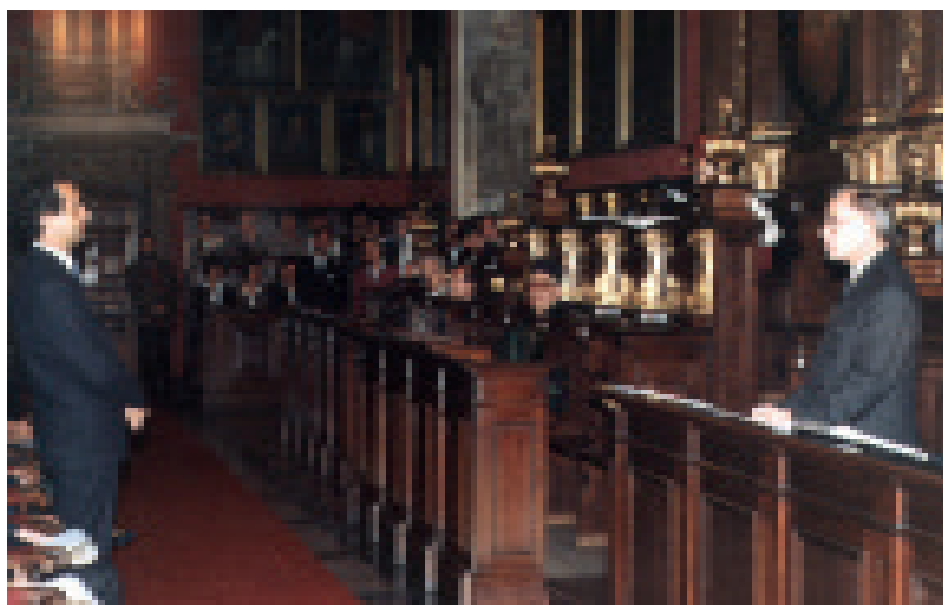
Luk Konow

Chuck Kanouse'

Fot. 19. Z dziekanem prof. A. Jackowskim w Coll. Maius UJ przed uroczystą promocją habilitacyjną W. Chełmickiego, K. Krzemienia i Z. Długosza (9. VI 1992)

Fot. 20. Doc. Ludwik Kaszowski podczas uroczystej promocji habilitacyjnej, promuje K. Krzemienia (9. VI 1992)

Fot. 21. Dyrektor doc. Ludwik Kaszowski podczas inauguracji roku akademickiego (1994/95) w Uniwersytecie Jagiellońskim

Fot. 22. O. doc. Ludwik Kaszowski wygłasza laudację podczas promocji habilitacyjnej B. Izmailow (9. VI 2003)

Fot. 23. Na Skalce przy grobowcu Wincentego Pola podczas jubileuszu 150-lecia Instytutu Geografii Uniwersytetu Jagiellońskiego (22. IV 1999)

Fot. 24. O. doc. Ludwik Kaszowski u Ojca Świętego Jana Pawła II w Watykanie

Fot. 25. W Zakładzie Geomorfologii
Instytutu Geografii Uniwersytetu
Jagiellońskiego przy ul. Grodzkiej 64

Fot. 26. Z przyjaciółmi na Stacji Naukowej IG UJ w Łazach

Fot. 1. Ludwik Kaszowski w czasie studiów
na balu Koła Geografów IG UJ

Fot. 2. Student Ludwik Kaszowski podczas pracy społecznej KG UJ w rzeźni krakowskiej
(ok.1960)

Fot. 3. Promocja doktorska (1972)

Fot. 4. Referowanie wyników badań w Hindukuszu na konferencji naukowej w Gdańsku (1978)

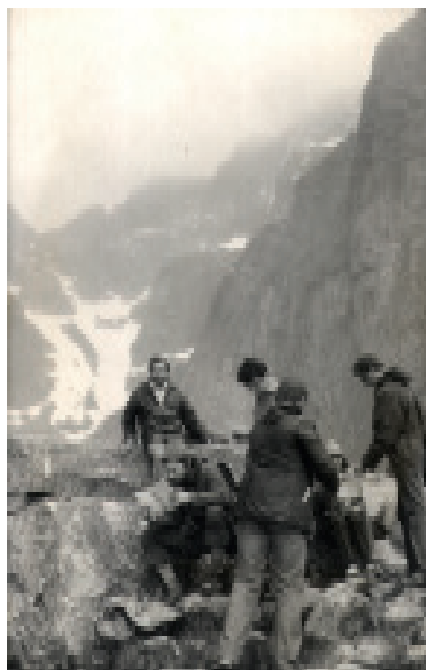
Fot. 5. Z gośćmi ze Szwecji na skalce Halka przy zamku w Czorsztynie

Fot. 6. Na Kasprowym Wierchu wraz z Prof. M. Klimaszewskim i Prof. A. Sundborgiem

Fot. 7. Z dr J. Jemiołą w czasie ćwiczeń terenowych ze studentami w Tatrach

Fot. 8. W trakcie ćwiczeń terenowych ze studentami w Tatrach (1981)

Fot. 9. Ze studentkami i pracownikami: dr Z. Długoszem i dr W. Ziąją podczas ćwiczeń terenowych na Pomorzu

Fot. 10. Doc. Ludwik Kaszowski prowadzi ćwiczenia terenowe na klifie Orłowskim (1987)

Fot. 11. Badania terenowe w masywie les Monts Dore we Francji

Fot. 12. Z uczestnikami kolokwium polsko-francuskiego przed budynkiem Instytutu Geografii UJ przy ul. Grodzkiej 64 (1987)

Fot. 13. Doc Ludwik Kaszowski jako kierownik Stacji Naukowej IG UJ w Łazach podczas wyjazdowego posiedzenia Rady Naukowej IG UJ (19.VI.1987)

Fot. 14. Przed budynkiem Stacji Naukowej IG UJ w Łazach (1991)

Fot. 15. Na trasie ekspedycji w Czarnohorze ze studentem M. Krućcem (1992)

Fot. 16. Uroczyste pożegnanie Doc. Ludwika Kaszowskiego w Zakładzie Geomorfologii IG UJ przed Jego wstąpieniem do nowicjatu Zakonu Ojców Paulinów (1996)

Fot. 17. Odpoczynek na szlaku górskiej wędrówki (2002)

Fot. 18. Z pracownikami naukowymi podczas wmurowania kamienia węgielnego pod nowymi gmachami IG i GP UJ na Kampusie 600-lecia UJ (13.X.2003)

Publikacje
O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego

**Publications of Father Professor Ludwik
Kaszowski**

Struktura i dynamika koryt rzecznych

- Kaszowski L., 1965, *Współczesne procesy erozji, transportu i sedymentacji rzecznej w zlewni Potoku Tenczyńskiego*, Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr., 13.
- Kaszowski L., Kotarba A., 1966, *Charakterystyka morfodynamiczna koryta Sanu koło Myczkowiec*, Spraw. z Pos. PAN, VII-XII.
- Kaszowski L., Kotarba A., 1967, *Charakterystyka morfodynamiczna Sanu koło Myczkowiec*, *Studia Geomorph. Carpatho-Balcanica*, 1.
- Kaszowski L., Kotarba A., 1968, *Rozmiary przeobrażeń koryta Kobylanki podczas wezbrania z dnia 27.06.1965*, *Przeł. Geogr.*, 40, 2.
- Kaszowski L., 1969, *Z badań nad transportem rumowiska wleczonego w Dolinie Potoku Białego w Tatrach*, Spraw. z Posiedz. PAN, VII-XII.
- Kaszowski L., 1970, *Współczesne kierunki badań nad procesami rzecznyymi*, *Czasop. Geogr.*, 41, 3.
- Kaszowski L., Kotarba A., 1970, *Wpływ katastrofalnych wezbrań na przebieg procesów fluwialnych, na przykładzie potoku Kobylanka na Wyżynie Krakowskiej*, Pr. Geogr. IG PAN, 80.
- Kaszowski L., Niemirowski M., 1972, *Trends of action and intensity of fluvial processes forming the bottoms of Carpathian valleys in the Holocene*, *Studia Geomorph. Carpatho-Balcan.*, 6.
- Kaszowski L., 1973, *Geomorfologiczna działalność Potoku Białego w Tatrach*, *Dokum. Geogr.*, 6.
- Kaszowski L., 1973, *Morphological activity of the mountain streams*, Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr., 31.
- Kaszowski L., 1975, *Morfodynamika koryta Potoku Białego w Tatrach*, *Folia Geogr. ser. Geogr.-Phys.*, 9.
- Kaszowski L., Niemirowski M., Trafas K., 1976, *Problems of the river channels in the Carpathian part of the Vistula basin*, Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr., 43.

- Froehlich W., Kaszowski L., Starkel L., 1977, *Studies of present-day and past river activity in the Polish Carpathians*, [w:] *River Channel Changes*, K.J. Gregory (red.), Chichester–New York.
- Kaszowski L., Krzemień K., 1977, *Structure of mountain channel systems as exemplified by chosen Carpathian streams*, *Studia Geomorph. Carpatho-Balcan.*, XI.
- Kaszowski L., 1979, *Dynamiczna typologia koryt rzecznych na obszarze Karpat i ich przedgórze*, *Spraw. z Pos. PAN*, 21.
- Kaszowski L., Krzemień K., 1979, *Channel subsystem in the Tatra Mts.*, *Studia Geomorph. Carpatho-Balcan.*, 13.
- Kaszowski L., 1980, *Struktura i typy koryt w dorzeczu Raby*, *Spraw. z Pos. PAN*, I-VI.
- Angiel M., Kaszowski L., 1992, *Wykształcenie materiału dennego i warunki hydrodynamiczne w korycie Starej Rzeki*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 88.
- Chełmicki W., Kaszowski L., Świąchowicz J., 1992, *Zróżnicowanie i zmienność koncentracji materiału rozpuszczonego w zlewni Starej Rzeki*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 88.
- Chełmicki W., Kaszowski L., Świąchowicz J., 1992, *Zróżnicowanie i zmienność koncentracji zawiesiny w zlewni Starej Rzeki*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 88.

Metody badań koryt rzecznych

- Kaszowski L., 1970, *Methods of investigation of contemporary fluvial processes applied in the Kraków center*, *Studia Geomorph. Carpatho-Balcan.*, 4.
- Kaszowski L., 1970, *Outline of methods for investigating fluvial processes in the valley of Potok Biały in the Tatra Mts.*, *Studia Geomorph. Carpatho-Balcan.*, 4.
- Kaszowski L., Krzemień K., 1976, *Metody badań morfostatyki i morfodynamiki koryt potoków górskich*, *Materiały Terenowej Konferencji Naukowej Wykształcenie młodoczwartorzedowych aluwiów rzek karpacckich i ich znaczenie surowcowe*, Kraków.
- Kaszowski L., Krzemień K., 1986, *Metody typologii koryt rzecznych*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 67.
- Kamykowska M., Kaszowski L., Krzemień K., 1999, *River channel mapping instruction. Key to the river bed description*, [w:] K. Krzemień (red.), *River channels – pattern, structure and dynamics*, *Pr. Geogr. IG UJ*, 104.
- Kaszowski L., Krzemień K., 1999, *Classification systems of mountain river channels*, [w:] K. Krzemień (red.), *River channels – pattern, structure and dynamics*, *Pr. Geogr. IG UJ*, 104.

Współczesne procesy morfodynamiczne

- Kaszowski L., Kotarba A., Niemirowski M., Starkel L., 1966, *Maps of Contemporaneous morphogenetic processes in southern Poland*, *Bull. De l'Accad. Pol. d. Sci. ser. geol. et geogr.*, 14, 2.
- Gerlach T., Kaszowski L., Kotarba A., 1978, *Metody badania współczesnych procesów morfogenetycznych w Polskich Karpatach*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 45.
- Kaszowski L., 1983, *Piętra morfogenetyczne Hindukuszu Afgańskiego*, *Spraw. z Pos. PAN*, VII-XII.
- Kaszowski L., 1984, *Morphogenetic altitudinal zonation of the Hindu Kush Munjan Mts.*, *Abstract, IGC, Paris*.

- Kaszowski L., 1984, *Morphogenetic vertical zones of the Hindu Kush Munjan Mts. Afghanistan*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 61.
- Kaszowski L., 1984, *Vertical differentiation of the dynamics of the mountain relief in the Hindu Kush Mts., Afghanistan*, *Studia geomorph. Carpatho-Balcan.*, 18.
- Kotarba A., Kaszowski L., Krzemień K., 1987, *High mountain denudational system of the Polish Tatra Mountains*, *Geographical Studies, Special Issue*, 3, Wrocław.
- Kaszowski L., Krzemień K., 1989, *Quelques aspects du modele actuel des Monts Dore et des Tatras*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 76.
- Kaszowski L., 1992, *Altitudinal alteration of the morphological systems in the Rio Checras basin of the Peruvian Andes*, *Geographia Polonica*, 60.

Rzeźba i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego obszarów górskich i pogórskich

- Gil E., Kaszowski L. i in. 1967, *Wody podziemne południowej części Wyżyny Krakowskiej*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 16.
- Ek C., Kaszowski L., Kobylecki i in., 1969, *Some analysis of the CO₂ content of the air in five Polish caves*, *Zeitschrift f. Geomorph.*, 13, 3.
- Kaszowski L., Ralska-Jasiewiczowa M., 1972, *The site I-4. Smerek, Excursion Guide-Book, Symp. Of the INQUA Comm. On Studies of the Holocene*, Kraków.
- Kaszowski L., 1976, *Morfodynamiczna charakterystyka dorzecza Białej Dunajcowej*, *Studia Ośrodka Dokum. Fizjograf.*, 5.
- Borowiec W., Kaszowski L., Niewodniczański J., 1980, *Glacier Broggi and ice sampling site*, *Pr. Mineralog.*, 64.
- Kaszowski L., 1984, *Współczesne zlodowacenie Afgańskiego Hindukuszu Środkowego*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 58.
- Kaszowski L., Kotarba A., Krzemień K., 1984, *Badania geomorfologiczne w Tatrzańskim Parku Narodowym, Parki i Rezerваты w Polsce, Białowieża*.
- Kaszowski L., 1985, *Rzeźba i modelowanie gór wysokich strefy suchej na przykładzie Hindukuszu Munjan*, *Rozpr. Habilit. UJ.*, 94.
- Kaszowski L., Krzemień K., Libelt P., 1988, *Postglacialne modelowanie cyrków lodowcowych w Tatrach Zachodnich*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 71.
- Kaszowski L., 1995, *Carte géomorphologique du Puy-de-Sency (Massif Central Français)*, [w:] *Milieu naturel et activités socio-économiques dans les montagnes (Carpatés – Massif Central)*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 99.
- Kaszowski L., 1995, *Ogólna charakterystyka progów Pogórza Karpackiego między Rabą a Uszvicą*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progów Karpat*, Wyd. IG UJ, Kraków.
- Kaszowski L., 1995, *Obieg zanieczyszczeń i przeobrażanie geosystemów progów Pogórza Karpackiego między Rabą a Uszvicą*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progów Karpat*, Wyd. IG UJ, Kraków.

- Izmańłow B., Kaszowski L., Krzemień K., Świąchowicz J., 1995, *Rzeźba*, [w:] J. Warszzyńska (red.), *Karpaty Polskie. Przyroda, człowiek i jego działalność*, Wyd. UJ, Kraków.
- Kaszowski L., Świąchowicz J., 1995, *Budowa geologiczna progów Pogórza Karpackiego między Rabą i Uszwicą*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progów Karpat*, Wyd. IG UJ, Kraków.
- Kaszowski L., Świąchowicz J., 1995, *Rzeźba progów Pogórza Karpackiego między Rabą i Uszwicą*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progów Karpat*, Wyd. IG UJ, Kraków.
- Kaszowski L., Tutaj A., 1995, *Struktura zlewni progów Pogórza Karpackiego między Rabą i Uszwicą*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progów Karpat*, Wyd. IG UJ, Kraków.
- Kaszowski L., 1999, *O lodowcach w Hindukuszu Munjan*, *Pam. Pol. Tow. Tatr.*, 8.

Metodologia badań środowiska przyrodniczego

- Kaszowski L., 1991, *Stacja Naukowa Instytutu Geografii UJ w Łazach – cele i zadania*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 83.
- Kaszowski L., 1992, *Program i zasady funkcjonowania Stacji Naukowej Instytutu Geografii UJ*, *Przewodnik 41 Zjazdu PTG*, Kraków.
- Kaszowski L., 1995, *Wstęp*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Struktura i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego progów Karpat*, *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr.*, 100.
- Kaszowski L., 1995, *Założenia metodologiczne i metodyczne projektu badawczego*, [w:] L. Kaszowski (red.), *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progów Karpat*, Wyd. IG UJ, Kraków.

Dydaktyka, varia

- Kaszowski L., Angiel J., 1995, *Słowniczek ucznia – geografia fizyczna*, Wyd. Szkolne i Pedagog., Warszawa.
- Kaszowski L., 1995, *Wy jesteście solą dla ziemi...*, *Wychowawca*, 9.
- Kaszowski L., 1996, *Universitas? Kryzys nauczania i wychowania zawsze był przyczyną kryzysu struktur społecznych, państwowych*, *Dziennik Polski*, 78.
- Kaszowski L., 1997, *Szkoła wyższa i nauczyciel akademicki końca drugiego tysiąclecia. Dylematy i nadzieje*, [w:] A. Jackowski, B. Domański (red.), *Geografia, człowiek, gospodarka*, IG UJ, Kraków.
- Kaszowski L., 1997, *Zasady i program studium podyplomowego: pielgrzymki. Turystyka Religijna*, Wyd. Educator, Częstochowa.
- Kaszowski L., 2001, *Możliwości i kierunki kształcenia w zakresie turystyki religijnej*, [w:] *Forum pielgrzymowania – konferencja: Częstochowa 14 września 2001*, Wyd. Meritum Agencja, Częstochowa.
- Kaszowski L., 2002, *Paulini w dziejach narodu polskiego*, [w:] *Europejskie Dni Dziedzictwa*, Kraków.
- Kaszowski L., 2003, *Wincenty Pol jako geograf, Peregrinus Cracoviensis*, 14.

Mapy

- Gerlach T., Kaszowski L., Niemirowski M., Ziętara T., 1979, *Współczesne procesy geomorfologiczne*, [w:] K. Trafas (red.), *Atlas Miejskiego Województwa Krakowskiego*, U.M. Krakowa, KNG PAN O. Kraków, Kraków.
- Gerlach T., Kaszowski L., Niemirowski M., Ziętara T., 1981, *Współczesne procesy geomorfologiczne*, [w:] K. Trafas (red.), *Atlas Województwa Bielskiego*, KNG PAN O. Kraków, U.W. Bielsko-Biała, Kraków.
- Kaszowski L., Kotarba A., 1982, *Współczesne procesy geomorfologiczne*, [w:] *Atlas Tatrzańskiego Parku Narodowego*, TPN, PTPNoZ, Zakopane-Kraków.
- Gerlach T., Kaszowski L., Niemirowski M., Ziętara T., 1988, *Współczesne procesy geomorfologiczne*, [w:] K. Trafas (red.), *Atlas Województwa Tarnowskiego*, KNG PAN O. Kraków, U.W. Tarnów, Kraków.

Geografia religii

- Kaszowski L., 1996, *Chrześcijańskie spojrzenie na środowisko geograficzne jako przestrzeń pielgrzymowania*, Peregrinus Cracoviensis, 4.
- Jackowski A., Kaszowski L., 1996, *Jasna Góra in the systems of world pilgrimage centres*, Peregrinus Cracoviensis, 3/1996.
- Jackowski A., Bilka E., Kaszowski L., Marciniak A., Matlak H., Soljan I., 1997, *Geografia pielgrzymek Jana Pawła II*, Peregrinus Cracoviensis, 5.
- Kaszowski L., 1998, *Metodologia pielgrzymowania*, [w:] Szkolenie na temat: „Turystyka Pielgrzymkowa”, Instytut Turystyki, Oddział w Krakowie, Kraków.
- Kaszowski L., 2000, *Methodology of Pilgrimage*, Peregrinus Cracoviensis, 10.

Teologia

- Kaszowski L., 1996, *Nowenna do Najświętszej Maryi Panny*, Jasna Góra, 7-8.
- Kaszowski L., 1997, *Między Bejrutem i Paryżem... Polską*, Jasna Góra, 10.
- Kaszowski L., 1998, *Kim jesteś, Janie Pawle II?*, Jasna Góra, 10.
- Kaszowski L., 1999, *Jasnogórskie przesłania Jana Pawła II dla młodzieży*, [w:] Z. S. Jabłoński (red.), *Jasna Góra w 20-lecie Pontyfikatu Jana Pawła II*, Wyd. Paulinianum, Jasna Góra-Częstochowa.
- Kaszowski L., 2001, *Radosne tajemnice Różańca*, Jasna Góra, 10.
- Kaszowski L., 2001, *Bolesne tajemnice Różańca*, Jasna Góra, 11.
- Kaszowski L., 2001, *Chwalebne tajemnice Różańca*, Jasna Góra, 12.
- Kaszowski L. (Brat Ludwik), 2001, *Kwiatki Świętego Antoniego*, [w:] H. Zapotoczny, *Pielgrzymowanie z cierpieniem*, Bytom.
- Kaszowski L., 2002, *Rozmowa z Janem Pawłem II*, Jasna Góra, 10.

Redakcja prac

Kaszowski L. (red.), 1972, *Prace Studenckich Kół Naukowych Geografów, Kraków.*

Kaszowski L. (red.), 1973, *Ogólnopolski Zjazd Studenckich kół Naukowych Geografów, Przewodnik Zjazdowy. Streszczenia referatów, Kraków.*

Kaszowski L. (red.), 1973, *Ogólnopolski Zjazd Studenckich kół Naukowych Geografów. Przewodnik Zjazdowy. Trasy wycieczek, Kraków.*

Kaszowski L. (red.), 1981, *Historia Koła Geografów UJ 1881-1981, Wyd. UJ, Varia, 169, Kraków.*

Kaszowski L. (red.), 1981, *Sprawozdanie Koła Geografów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wyd. UJ, Varia, 170, Kraków.*

Kaszowski L. (red.), 1995, *Struktura i funkcjonowanie środowisk przyrodniczego progu Karpat, Zesz. Nauk. UJ, Pr. Geogr., 100.*

Kaszowski L. (red.), 1995, *Dynamika i antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego progu Karpat pomiędzy Rabą i Uszvicą, Wyd. IG UJ, Kraków.*